



รูปแบบการตั้งถิ่นฐานสมัยทวารวดี

ตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ 9-10 เป็นต้นมา ประชากรบริเวณแม่น้ำเจ้าพระยา เริ่มคุ้นเคยกับวัฒนธรรมอินเดีย เริ่มมีการจัดระเบียบสังคมแบบสังคมอินเดีย สำหรับชุมชนขนาดใหญ่ที่ตั้งถิ่นฐานอยู่ใกล้แม่น้ำลำใหญ่ เช่น ลุ่มแม่น้ำแม่กลอง –ท่าจีน ลุ่มแม่น้ำลพบุรี –ป่าสัก และลุ่มแม่น้ำบางปะกง ได้มีการสร้างคูน้ำคันดินล้อมรอบเมือง เพื่อป้องกันน้ำท่วมและเพื่อป้องกันข้าศึก รวมทั้งเพื่อผลประโยชน์ในการเกษตร การคมนาคมทางน้ำ ซึ่งคล้ายคลึงกับรูปแบบการตั้งถิ่นฐานของชาวอินเดียที่ตั้งถิ่นฐานอยู่บริเวณแม่น้ำคงคา – ยมูนา และลุ่มแม่น้ำกฤษณา – โคทาวรี ตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ตอนปลายหรือในช่วงยุคเหล็กตอนต้นเป็นต้นมา จนถึงสมัยประวัติศาสตร์ จึงมีความเป็นไปได้ว่าชาวพื้นเมืองได้นำแนวคิดและรูปแบบการตั้งถิ่นฐานของชาวอินเดียมาปรับใช้เนื่องจากมีสภาพภูมิประเทศที่คล้ายคลึงกัน และยังได้พบว่าเมืองสำคัญๆ เช่น เมืองอู่ทองมีการสร้างป้อมปราการ (ด้วยศิลาแลง) อยู่บนคันดินอีกด้วย



ภาพถ่ายทางอากาศเมืองโบราณนครชัยศรี (จังหวัดนครปฐม) แสดงให้เห็นถึงการสร้างคันดินเป็นคูเมือง